

g) Ustanovení trestní:

Na poškození staveb a zařízení k odtoku vody nebo jiných částí pole pracovního, dále na přestoupení předpisů o používání pozemků a přenášení plodů přísluší politickému úřadu vyměřiti peněžitou pokutu od 5 do 200 zl. nebo trest vězení od 1—40 dní, ač-li nemá průchodu již všeobecný zákon trestní; vedle toho může býti nalezeno, že mají úplně nebo z části propadnouti výrobky neprávem získané nebo přinešené. Při přestupcích, kde způsobena jest značná škoda, lze zvýšiti peněžitou pokutu až do 500 zl. a trest vězení až na 3 měsíce a spolu naléztí možno, že mají nejen propadnouti zmíněné výrobky, nýbrž i odňato býti právo k jich dodávání. Peněžitých pokut a propadlých výrobků, pokud se týká, ceny za ně stržené užiti jest k vydržování dotyčných staveb a do té doby dáti ku správě politickému úřadu.

h) Zemské komise:

Ministr orby může ve srozumění s ministrem vnitra úřední úkony přikázané v cit. zákonu politickým úřadům okresním a zemským počítaje v to právo rozhodování, vyjímaje však trestní a výkonnou pravomoc, svěřiti zvláštním místním resp. zemským komisím a upraviti jich činnost cestou nařizovací. Zemskou komisi lze zřídit i k tomu cíli, aby vyšetřila místa, kde jsou nutnými nebo žádoucími podniky v duchu cit. zákona, a aby učinila příhodné kroky v té věci u státní správy, u země nebo jiných účastníků. Komise takováto má se vůbec k naznačenému účelu povolati, usnese-li se na tom sněm a povolí k tomu potřebné prostředky, nebo mají-li se provésti značné nebo důležité podniky podobného rázu.

Do komisí zemských povolávají se:

- aa) administrativní a technické orgány státní správy;
- bb) delegáti zemského výboru;
- cc) delegáti rady zemědělské; kde jich není, delegáti spolků hospodářských a lesnických.

Předsedou zemské komise jest správce země nebo zástupce jeho ustanovený státní správou.

dd) Dotýká-li se v nějakém směru podnik některé dráhy, přináleží ministru železnic vyslati do zemské komise zástupce svého.

Zemské komise sestupují se od případu k případu k vyzvání správce vlády zemské.

Řízení audienční bylo urychlené řízení, jež platilo pouze pro Tyrolsko s Vorarlberskem a jež usnadňovalo dobývání pohledávek 21 zl. nepřevyšujících.

1. Řízení záleželo v tom, že na základě protokolu soudního bez předchozí žaloby sepsaného, k jehož sepsání se dostaví k soudu věřitel i dlužník, dlužník dluh doznal a zaplacení jeho přislíbil.

2. Řízení exekuční:

a) Soudce povolil, když shledal žádost exekuční odůvodněnou, výměrem zájem a odhad pak i prodej označených movitostí dlužníkových. Prodej se však povolil k žádosti věřitelově, když dlužník věřitele neuspokojil ve 14 dnech po dni zájmu a odhadu;

b) odhad předsevzal jen jeden přísežný znalec;

c) dlužník mohl ústně nebo písemně žádati za prodej hned po zájmu a odhadu;

d) nařídila se jen jedna dražba, při níž se předměty prodaly i pod cenou odhadní;

e) hned po skončení dražby slušelo z pravidla složenou cenu rozdělit. Pokud by tu však mohly býti zvláštní nároky osob třetích, odpadlo rozdělení a složená suma i se spisy odevzdala se soudu, jenž pak učinil další zákonné kroky dle předpisů ob. ř. s. (dv. dek. z 8. srpna 1837 č. 218 sb. z. s.).

Řízení audienční od 1. ledna 1898 již neplatí, neboť bylo výslovně zrušeno čl. III. č. 4 uv. z. k c. ř. s.

Řízení bagatelní.

Řízení bagatelní čili řízení ve věcech nepatrných upravují nyní §§ 449 až 453 nového řádu soudního z 1. srpna 1895 č. 113 ř. z.

I. Přípustnost.

Řízení bagatelní (ve věcech nepatrných) má místo jen tehdy, když obnos peněžný žalobou požadovaný neb hodnota sporného předmětu nepřevyšuje 50 zl. neb konečně když žalobce projeví ochotu přijati místo předmětu žalobou vymáhaného obnos peněžný 50 zl. nepřevyšující. Pro toto počítání hodnoty předmětu sporného rozhodna je doba podání žaloby; k vedlejším povinnostem (příbytek, plody, úroky a pod.) se však při počítání hodnoty nepřihlíží (§ 448 c. ř. s. § 54 j. n.). Hodnota předmětu sporného nesmí převyšovati 50 zl., zvýší-li se tudíž během řízení následkem změny žaloby (§ 235 c. ř. s.) hodnota ta přes 50 zl., nelze již užiti na dále řízení bagatelního, nýbrž užiti třeba předpisů daných pro řádné řízení před soudy okresními (§§ 431 až 447), předpokládajíc ovšem, že i po změně žaloby zůstane soud okresní na dále věcně příslušným (§ 453 c. ř. s.).

II. Zvláštnosti řízení bagatelního.

Odchytky, které v řízení bagatelním se naskytují od řádného řízení před soudy okresními, jsou tyto:

1. Manželka může manžela svého ve sporu zastupovati. Plnou moc může manžel osobně se dostavivší manželce i protokolárně uděliti (§§ 449, 451 č. 4 c. ř. s.).

2. Bylo-li jednáno odděleně o některé ze čtyř t. zv. obran privilegovaných (obranu privilegované jsou: námitka vyloučení pořadu práva, n. nepřislušnosti soudu, n. zahájeného sporu a n. věci pravoplatně rozsouzené, § 239 odst. 2) a byla-li obrana privilegovaná zamítnuta, musí soudce po prohlášení tohoto rozhodnutí naříditi, by se hned jednalo o věci hlavní (§ 450 civ. ř. s. »hat der Richter« a cont. § 261 c. ř. s. »kann der Senat«). Rozhodnutí o obraně privilegované se v takovémto případě zvláště nevyhotoví, nýbrž pojme se do rozhodnutí o věci hlavní.

3. Rozsudek budiž ústně prohlášen.

Písemné vyhotovení rozsudku doručí se oběma stranám z moci úřední. Byly-li však obě strany při prohlášení rozsudku přítomny, doručí se jim písemné vyhotovení rozsudku jen k jich žádosti, nikdy z moci úřední. Přítomnost obou stran při prohlášení rozsudku má však ještě další velmi důležitý účinek. Byly-li totiž obě strany přítomny prohlášení rozsudku, počíná účinnost rozsudku naproti stranám již prohlášením jeho (ne tedy teprve doručením písemného vyhotovení rozsudku, § 416 odst. 1. a contr., neb je možná, že dle shora řečeného k písemnému jeho vyhotovení ani